

AUTOKAR NA 6

Kodeks bezpiecznego i ekologicznego przewozu autokarowego dzieci w przewozach okazjonalnych

Największym problemem związanym z poprawą bezpieczeństwa dzieci w przewozach okazjonalnych (np. na basen, na wycieczkę, do kina) nie są ograniczenia technologiczne, lecz brak świadomości i wiedzy o skutkach podjęcia błędnych decyzji dotyczących wyboru środka transportu.

Niniejszy dokument zawiera wskazówki, na co powinni zwrócić uwagę rodzice i opiekunowie, planujący podróż autokarem dla dzieci, ponieważ statystyki z akcji „Bezpieczny autokar” przeprowadzanej przez ITD od 2003 r. są nieubłagane.

Najważniejszymi czynnikami mającymi decydujący wpływ na bezpieczny przewóz dzieci są:

1. Kierowca
2. Pojazd
3. Warunki drogowe

Obowiązki kierowcy przewożącego dzieci

- posiada aktualne i wymagane wszystkie dokumenty kierowcy oraz autokaru, tj. prawo jazdy kat. D, dowód rejestracyjny pojazdu, dokument zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC, inne dokumenty wynikające z ustawy o transporcie drogowym
- przestrzega przepisów o czasie pracy, jazdy i obowiązkowych przerwach
- powinien mieć ukończone specjalne szkolenie do przewozu dzieci
- jest zobowiązany do włączania świateł awaryjnych podczas wsiadania i wysiadania dzieci
- jest zobowiązany do włączenia świateł mijania podczas podróży
- sprawdza, czy dzieci mają zapięte pasy bezpieczeństwa
- dopasowuje prędkość jazdy do aktualnie panujących warunków drogowych, jedzie zgodnie z przepisami ruchu drogowego
- nie otwiera drzwi pojazdu dopóki nie upewni się, że nie spowoduje zagrożenia w ruchu drogowym i bezpieczeństwie pasażerów
- w czasie przewożenia osób nie pali tytoniu i nie spożywa pokarmów
- nie może oddalać się od pojazdu, gdy silnik jest włączony
- podczas jazdy nie korzysta z telefonu komórkowego, nie prowadzi rozmów i nie słucha głośnej muzyki

Należy zwracać również uwagę na normy czasu jazdy i odpoczynku kierowców autokarów, których muszą bezwzględnie przestrzegać (regulują je przepisy o ruchu drogowym):

- maksymalny czas jazdy dziennej kierowcy autokaru na dobę wynosi 9 godzin, a dwa razy w tygodniu dopuszcza się zwiększenie tego czasu do 10 godzin.
- jeżeli czas przejazdu nie przekracza 9-10 godzin, autobus może prowadzić jeden kierowca, natomiast przy czasie jazdy powyżej 10 godzin w autokarze obowiązkowo musi podróżować 2 kierowców, zmieniających się podczas pokonywania trasy.
- maksymalny czas jazdy kierowcy autobusu bez przerw to 4 godziny 30 minut. Po tym czasie należy zrobić przerwę, której zalecany czas wynosi 45 minut. Dopuszczalne jest stosowanie przerw dzielonych, z których pierwsza powinna trwać minimum 15 minut, druga minimum 30 minut.

Warunki techniczne autokaru

- posiada aktualne badania techniczne (ważne 6 miesięcy)
- jego stan techniczny nie budzi wątpliwości
- jest oznaczony z przodu i z tyłu kwadratowymi tablicami barwy żółtej z symbolem dzieci barwy czarnej. Tablice te powinny być oświetlone w warunkach niedostatecznej widoczności, chyba że zostały wykonane z materiału odblaskowego
- posiada 2 gaśnice oraz apteczkę
- posiada zasłony w bocznych oknach, jeżeli nie jest wyposażony w szyby przeciwsłoneczne
- posiada sprawne ogrzewanie w zimie oraz klimatyzację w lecie
- posiada pasy bezpieczeństwa na wszystkich siedzeniach
- idealnie posiada 3 punktowe pasy bezpieczeństwa umożliwiające zamontowanie fotelika dla młodszych dzieci
- posiada homologowany ogranicznik prędkości do 100 km/h
- wyposażony jest w sygnał akustyczny ostrzegający na zewnątrz o cofaniu pojazdu
- wyposażony jest w urządzenie zapobiegające przed ruszeniem pojazdu z otwartymi drzwiami, także na pochyłościach
- Inne warunki techniczne zawarte w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia w DZ.U. 2015, 305 ust. 22, np. miejsce na wózek inwalidzki, miejsca stojące, kolor nadwozia, dodatkowe oświetlenie

JAK POWINNA WYGLĄDAĆ ORGANIZACJA WYJAZDU I PODRÓŻ

Organizacja wyjazdu

1. Wybór autokaru

Przygotowując wyjazd autokarowy dla dzieci i młodzieży należy kierować się przede wszystkim względami bezpieczeństwa pasażerów, a nie ceną. Ważne jest, aby autokar był w nienagannym stanie technicznym, a firma oferująca swoje usługi cieszyła się jak najlepszą opinią.

Stary, wyeksploatowany pojazd z dużym przebiegiem, nawet jeśli jest przygotowany do drogi, stwarza ryzyko awarii i komplikacji w czasie podróży. Ważny jest również aspekt ekologiczny – autokary poniżej normy emisji spalin Euro VI emitują więcej szkodliwych substancji, a więc zanieczyszczają powietrze w większym stopniu.

2. Umowa

Każdorazowo na usługę przewozu dzieci i młodzieży powinno się podpisać z przewoźnikiem umowę. Organizator wycieczki podpisując umowę powinien zwrócić uwagę, aby znalazły się w niej szczegółowo opisane prawa i obowiązki obu stron oraz wymagania dotyczące stanu technicznego i wyposażenia pojazdu.

W umowie wynajmu autokaru można zawrzeć klauzulę, aby autokar przed wyjazdem był poddany badaniom technicznym na stacji kontroli pojazdów, na koszt organizatora wycieczki (aktualny koszt badania wynosi 199 zł).

3. Ubezpieczenie

Uczestnicy wyjazdu mogą być objęci ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków. Decyzje o ubezpieczeniu uczestników wyjazdu powinna być omówiona z rodzicami na etapie zawierania umowy z organizatorem wyjazdu.

W przypadku wycieczki lub imprezy zagranicznej – uczestnikiem może być osoba ubezpieczona od następstw nieszczęśliwych wypadków i kosztów leczenia (§15 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. z 2001 r. Nr 135, poz.1516, z późn. zm.)).

Przed podróżą

1. Stan techniczny autokaru

Potrzebę sprawdzenia autokaru najlepiej zgłosić z wyprzedzeniem policji lub Inspekcji Transportu Drogowego z podaniem uzgodnionego przez organizatora wycieczki miejsca, w którym ma być przeprowadzona kontrola pojazdu, przewoźnika oraz liczbie przewożonych osób.

Stan techniczny autokaru można sprawdzić na trzy sposoby:

- I. Poprzez wyszukiwarkę „Bezpieczny Autobus” <https://bezpiecznyautobus.gov.pl/> (wystarczy wpisać numer rejestracyjny pojazdu), która pozwala sprawdzić podstawowe dane na temat autokaru, m.in.:
  - czy pojazd posiada ważne obowiązkowe ubezpieczenie OC,
  - czy pojazd posiada ważne obowiązkowe badanie techniczne wraz z informacją kiedy powinno się odbyć kolejne badanie,
  - stan licznika odnotowany podczas ostatniego badania technicznego (system gromadzi informacje o stanie licznika począwszy od 2014 roku)
  - dane techniczne, takie jak liczba miejsc czy masa pojazdu,
  - czy pojazd jest oznaczony obecnie w bazie jako wyrejestrowany lub kradziony.

- II. Poprzez Inspekcję Transportu Drogowego: kontrole odbywają się w miejscach odjazdu autokarów lub na wyznaczonych przez wojewódzkie inspektoraty stałych punktach kontroli, na które autokar może podjechać przed wyjazdem. W tym celu należy się skontaktować telefonicznie lub mailowo (najlepiej z wyprzedzeniem) z właściwym Wojewódzkim Inspektoratem Transportu Drogowego.

Numery telefonów do WITD dostępne są na stronie internetowej:

www.gitd.gov.pl/kontakt/witd

- III. Podczas kontroli policji, która poza stanem technicznym autokaru, kontroluje sprawność psychofizyczną kierowcy, jego uprawnienia oraz trzeźwość. Jeżeli przewoźnik nie chce zgodzić się na kontrolę pojazdu i kierowcy to znak, że może obawiać się ujawnienia nieprawidłowości. Zgłoszenia można dokonać telefonicznie dyżurnemu właściwej miejscowo jednostki policji. Z dokonanej kontroli kierowca otrzymuje protokół pokontrolny, który powinien okazać organizatorowi.

2. Omówienie zasad bezpiecznego podróżowania

Przed wyruszeniem na wycieczkę opiekun powinien przedstawić dzieciom zasady bezpiecznego podróżowania: pasy bezpieczeństwa, wsiadanie i wysiadanie, zachowanie w autokarze, zachowanie podczas postojów.

3. Pasy bezpieczeństwa

Jeżeli autobus wyposażony jest w pasy bezpieczeństwa obowiązek ich używania dotyczy wszystkich pasażerów. W świetle prawa o ruchu drogowym dopiero od października 2007 r. każdy nowy rejestrowany w Polsce autokar musi mieć zamontowane pasy bezpieczeństwa.

Wymóg ten nie dotyczy pojazdów już zarejestrowanych i użytkowanych. Skutek tego jest taki, że nawet dziś liczba autokarów bez pasów jest przerażająca. To, kiedy wreszcie w

każdym autobusie znajdziemy pasy bezpieczeństwa zależy w dużej mierze także od nas. Jeżeli organizując wycieczki szkolne wybierzemy bezpieczniejszy pojazd, dla przewoźników będzie to sygnał pokazujący konkretny kierunek działania.

Kierowca autokaru jest obowiązany do poinformowania osób przewożonych pojazdem o obowiązku korzystania z pasów bezpieczeństwa, chyba że grupa została o tym poinformowana przez organizatora wycieczki. Informacje o obowiązku zapinania pasów można również przekazać za pomocą urządzenia audiowizualnego lub znaku umieszczonego w widoczny sposób przy każdym miejscu siedzącym.

W trakcie podróży

1. Postoje autobusu należy organizować w miejscach do tego przeznaczonych, najlepiej na oznakowanych parkingach.
2. Dzieci należy uprzedzić, że na parkingu także odbywa się ruch pojazdów, tzn. że podjeżdżają inne pojazdy, a kierowcy wykonują różne manewry np. cofania.
3. Dzieci nie powinni wsiadać i wysiadać z autokaru od strony jezdni, ani też wychodzić na jezdnię spoza pojazdu.
4. Opiekunowie wycieczki są współodpowiedzialni za bezpieczeństwo przewożonych dzieci.
5. W sytuacji, gdy kierowca autokaru łamie zasady bezpieczeństwa np. przekracza dozwoloną prędkość, rozmawia przez telefon komórkowy itp.) należy zdecydowanie zwrócić mu uwagę lub wezwać policję.
6. W trakcie jazdy dzieci nie powinny spacerować po wnętrzu pojazdu, wychylać się przez okna, stawać na siedzeniach, opierać się o drzwi. Takie zachowania, oprócz tego, że są niebezpieczne rozpraszają uwagę kierującego.
7. Przejścia w autokarze muszą być wolne, co umożliwia szybkie opuszczenie pojazdu w razie ewakuacji (wszystkie bagaże powinny być umieszczone na półkach lub w bagażniku).
8. Miejsca przy drzwiach są zarezerwowane dla osób dorosłych.